

ÇEVREYE, İNSANLARA, TARIMA ZARARLARI BİLİNİYOR AMA HÜKÜMET HATAY'A TERMİK SANTRALLERE YAPMAKTA ISRARLI

Santraller Hatay'da tarımı bitirir

Yard. Doç. Dr. Berkant Ödemiş*

GEÇTİĞİMİZ günlerde Hatay'da kurulması planlanan termik santral konusu başta olmak üzere bölgedeki "enerji yatırımlarının" tartışıldığı bir "enerji forumu" düzenlendi. Konuyla ilgili fikirlerimi forumda katılımcılarla paylaştım. Bölgenin tarım potansiyelini ve toprak yapısını yakından bilen biri olarak "termik santrallerin" neden kurulmaması gerektiğini burada yeniden Türkiye kamuoyuyla paylaşmak istiyorum.

Hatay Bölgesi, Türkiye'nin en önemli turuncu alanlarından birisi olmasının yanı sıra güneşlenme süresi ve şiddeti açısından tarıma en elverişli alanlardan birisidir. Bölge, Türkiye'nin toplam turuncu üretiminin yaklaşık başına yaklaşık yüzde 20'sini karşılamaktadır. Bilişli gibi narenciye türü bitkilerin sulama gereksinimleri diğer birçok bitki grubuna göre daha yüksektir. Aynı zamanda bu tür bitkiler kırı ya da tuzlu sulara karşı son derece hassastırlar. Bölgenin zaten deniz kenarında olması, toprakların tuzlanma olasılığını artıran bir faktördür. Erzin bölgesine ya da bölgeye yakın başka bir alana kurulacak termik-doğal gaz ya da fosil yakıt kullanan herhangi bir santralden meydana gelecek kirlilik, önce toprakların asit yağmurları sonucu bozulmasına ve verimliliğin ortadan kalkmasına neden olacaktır.

Fosil yakıtlardan (doğal gaz-kömür) ortaya verilecek kirliliğin yaratacağı en büyük ikinci sorun, asit yağmurlarının yeraltı sularını kirlilemeleridir. Asit yağmurları ile kirlenmiş yeraltı sularının eski haline dönmesi (her şey normal seyrete da hi) yıllar alabilir. Bu durumda hem toprağı hem yeraltı sularını kirliletebilecek enerji yatırımları, bölgenin geleceğini tamamen yok edecektir. Bölgenin en önemli tarım alanı olan Amik Ovası yanlış

tarım yöntemleri ve sulama uygulamaları nedeniyle can çekişir haldeyken, Amik Ovası'nı da etkileyecek enerjilere öncelik vererek, tarih tekrardan ibaret olacak. Bölgesel çöleşme, yoksulluk ve göç...

Erzin bölgesinin, aynı zamanda Iskenderun-Dörtöyl bölgesi içinde önemli oldukça fazla. Bölgenin en önemli yeraltı su kaynakları, Erzin sınırları (ve doğal olarak kurulması planlanan enerji santrallerinin) yakınında bulunmaktadır. Herhangi bir bilimsel çalışma olmadan, son derece gayriciddi yaklaşımlar bir an önce terk edilmelidir. Kurulması planlanan enerji santrallerinin sayısı ise diğer bir sorundur. Bölge, planlanan 4 termik (veya doğal gaz) santralının kümülatif kirlileti etkisini kesinlikle kaldırabilecek düzeyde değildir.

Düşündürücü olan diğer bir nokta da, doğal gaz santrallerine ilişkin ÇED raporlarının hazırlık süreçleridir. Bilişli gibi Erzin, hem Çukurova Üniversitesi hem de Mustafa Kemal Üniversitesi'ne nerdeyse eşit uzaklıklardır. Ancak her nedense ÇED raporları bölgeye daha uzak kesimlerdeki uzmanlardan oluşturulmaktadır. ÇED raporunu hazırlayan firma temsilcilerinin, ilgili toplantılarda 'ÇED raporunu hazırlayan uzmanlar listesine neden bölgeyi daha iyi bilen ve araştırmaları bu bölgede sürdüren tarım ve su ürünleri uzmanlarından seçilmedi' sorusuna maalesef cevap vermemeleri ayrıca manidardır.

Değirmek istediğim diğer bir nokta ise Hatay enerji forumuna çağrılı konuşmacıların içerisinde ne tarım ne de balıkçılık konusunda uzman bir kişinin olmayışdır. Oysa bölge hem bir tarım bölgesidir, hem de deniz kıyısında! Durumu dikkatlerinize sunmak isterim.

(* Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü Öğretim Üyesi)

AKP Hükümeti'nin termik santral sevdası ülkenin bir çok bölgesinde tepkiyle karşılanıyor. Havanın kirlenmesine, verimli topraklarda tarımın yapılamaz hale gelmesine neden olacak santrallere karşı etkinlikler sürüyor.

